

מסורת הש"ס

(א) זמחה ז' (ב) ז' (ג) [שם ז'כ"א]
(ד) [שם ז'כ"א] (ה) [שם ז'כ"א]
(ו) [שם ז'כ"א] (ז) [שם ז'כ"א]
(ח) [שם ז'כ"א] (ט) [שם ז'כ"א]
(י) [שם ז'כ"א] (יא) [שם ז'כ"א]
(יב) [שם ז'כ"א] (יג) [שם ז'כ"א]
(יד) [שם ז'כ"א] (טו) [שם ז'כ"א]

מוסף רש"י

מכאן גזלה של מתכת.
ללא נה זכור היא האיסור
דבנן היא דלא, ומקום
היוק דבס לא גזר דבנ
(בבב"ם ז'כ"א). אבל לא של
עץ. וזו כ"כ"ש לא משתת
כיוון מן המורה אלל מתמת
לעשות פתמן בכיזיו וז"ל
לס, דלר"ש מלאכה שאינה
כריכה לגופה פטור עליה.
וכיון וזו לא נזק גופו הוא
שיהיה זכ"ר לו, הדלתי אלא
בא עליו, ודמי למזלזל על
המת לפתן מעל מיני פתמן
עליה ר"ש דפיק המניע
(בבב"ם ז'כ"א). מוליכו פחות
פחות מארבע אמות. עד
שפלקה לזי הי"ד שני אלא
חוק יב"ח (בב"ב). שהעיקר
מעל האור, מורותחין. ע"כ
שנת עם תפיה (פסחים ז').
לא יתן לתוכן תבלין. דכל
ראשון תבל ומלאה תבל
תבלן בשנת (ט"ו).

מוסף תוספות

א. דהא טעמי דפליגין
גינהו, דאילו דבר שאין
מתכוין, ואינו מתכוין
למלאכה איסור לכל
ובמלאכה הותר הוא
עסק, ואפשר נמי דלא
עבדי איסורא כלל, ואילו
מלאכה שאינה ז"ל,
מתכוין הוא לישלוח אותה
מלאכה ממש ועושה
אותה, אלא שאין כוונתו
לעשותה לצורכה ולאותו
דבר שבשבילה נקראת
מלאכה במשכן ז"ל,
1. כדאמר לקמן בד"א
בכוס דתסם כוס הוי כלי
שני, ועוד דאי תולי
ראשון, מאי שגא
מאמבטי, והיינו טעמא
חוס' הלא"ש. ג. בצונן לתוך
חמין, חוס' הלא"ש. ד. לרב.
חוס' הלא"ש. ה. וא"כ הי'
[חמין לתוך צונן, טע"ל]
גימא דמבשיל ליה עליון
לתחתון בכדי קליפה,
ותיאר, פ"י ה"ק. ו. דרב
מורי הכא, חוס' הלא"ש.
ז. ורובא גבר, טע"כ.
ח. הקשו בתוספות, אי"כ
הא דרבא (דלא קפיד)
פליגא ארבי נחמן, דהא
רב נחמן פסק כר"ש,
ואוקימנא דר"ש דארישא
קאי שאוסר ארישא בכוס
צונן לתוך חמין, וספל
כיון שאינו באמבטי בין
ככוס ואסור לתת בו צונן
לתוך חמין, וי"ל דכי
אוקימנא דר"ש דארישא
קאי טע"כ. י. דספל ה"א
באמבטי, טע"כ. יא. ר"ש.
יב. מנבצת למי,
יג. טע"כ.
יד. אדילכתא ארבי
הפרש בין תנית צונן
לתוך חמין או חמין
לתוך צונן, בדאמבטי, וז"ל
אסור כריש, אסור חמין
ובכוס הכל מותר כ"כ.
וכדברא דלא קפיד, ר"ל
פליגא אורי' נחמן וכל
טע"כ. יב. אי"כ אין חילוק
בין כוס לאמבטי, חוס' הלא"ש.
ג. דלאו אליבא דר"ש בן מנסיא
אצטריבא לי' למתני' ולאו אליבא
דהלכתא קאמר לה. רש"י.
י. ואסרי באמבטי, רש"י.

כירה פרק שלישי שבת

מב.

עין משפט
גזר מצוה

ל א ב מיי פ"א מהל'
שבת הלכה ז ויפ"ב
הלכה ז טושי"ע א"ח ס' ק'
של טע"ק מ:
לד ג מיי שם פ"א הל' ז
טושי"ע א"ח ס' ק' שם
טע"ק יז:
לד ד ה מיי פ"ב מהל'
שבת הלכה ז ויפ"ב
א"ח ס' ק' טע"ק יז:
לד ו ה מיי שם טושי"ע שם
טע"ק יט:

תוס' ישנים

(א) ע"ד וכל לומר דממין
לחין לזון דוקא כ"כ"ש שרי
כ"כ"ש אבל ככלי ראשון אסור
לזון אע"פ לתוך חמין:

רבינו הגאון

ראשונים
דשמואל כ"ר שמעון והאמר
שמואל מכבין גזלה של
מתכת ברה"ר בשביל שלא
יורוקו בה וביים אבל גזלה
של של צ"ל, ואילו ר"ש סבר
אפילו של עץ מותר לפי
שאינן מתכוין לכבות אלא
כדבר ר"י שלא יורוקו בהי' גוונא
כפ"ר ר' שמעון. ואסיקנא
לעולם כ"ר יהודה סבירא
ליה דאמר מלאכה שאינה
צריכה גופה חיוב עליה,
אמרוהו דבר שיש בו היוק
לרבים כגון צידית נחש וככו
גזלה של מתכת בזמן שהיא
חמה והיא שחורה והרואה
אותה רומם שהיא צוננת
לפי שאין בה אדמומית
בגזלה לחוש ומבטא בני
אדם ויוקוין בו לפיכך מותר.
אבל הגזלה של עץ אם
סבור אדמומיתה נכתב כבר
ואינה מוקת ואם אדמומיתה
בה כל הוראה אותה מתרחק
ממנה, ומכל פנים אין אדם
ניחוש שהשחורה כבר כבחה
והאדמומה מתרחקין ממנה,
לפיכך המתכה אותה חיוב,
ולפיכך היה שמואל אסור
בגזלה של עץ. ומדוקיה
אמר רבינא קוין ברה"ר
לגופה פחות מחות מד'
אמות. ואע"ג דרב שמואל
בהלכתא כ"כ באסורי, בהא
קרי"ל כשמואל דאמר
במלאכה שאינה צריכה
לגופה פחות בה ר"י יהודה,
דבריש שאין מתכוין סבר לה
כ"כ"ש, ומרוב אור וריבנא
שמעי' מיייהו דהלכתא כ"ר
צונן [נותן] אדם חמין לתוך
חמין [ולא צונן] לתוך חמין,
ובה' מתירין כ"ר, ואוקימנא
לחא דר"ש בן מנסיא
שהוא כלומר לא נתקן
ב"ש ובה' אלא אפילו ביה
אוסרין. ואע"ג דאמר רב
נתמן הלכתא כ"ר שמעון
דאמר, רב הונא
חזינא דלא קפיד
דימני, עבדי כמר וזמני
עבדי כמר מדתני' ר' חייא,
הני' ר' חייא נותן אדם
קיתון של מים לתוך ספל
כו. ורב מתירין לה רב
הונא ואמר ליה מערה תניא,
לכומר מערה אדם קיתון של
מים לתוך ספל של מים בין
חמין לתוך חמין בין צונן
לתוך חמין, קרי"ל כותיהו
דאסורין כותיהו ומעשי רב.
ולא נזמי ספל באמבטי וכוס
למחין, דאוקימנא ליה
שאסור לתת בתוכו צונן ומעטין
ביות חמין בו כדי שיחמו אלא
מרוכין כדי להפשיחן. כי הימים
ואמבטי וכוס שמתחממן בכלי
אחר ומעטין בתוך הללו לפיכך
מותר שנמצאו כלי שני, וקרי"ל
כלי שני מותר.

מוסר. שאין מתכוין לכך: **גהלם של מסכת**. שמעליכין לחוך פסולת'
של כזול דלא שייך כזוי כזוי כזוי מדאורייתא ומדרבנן אסורה והיכא
דאיכא זקא לרביס לא גזרו על השבות: **אבל לא של עץ**. דאיסורה
דאורייתא היא וחייב שקילה: **אפילו של עץ נמי**. דהא לרבי שמעון

מותר למימרא דשמואל כרבי שמעון סבירא
ליה (ב) והאמר שמואל *מכבין גזלה של
מתכת ברה"ר בשביל שלא יורוקו בה רבים
אבל לא גזלה של עץ ואי ס"ד סבר לה
כרבי שמעון אפילו של עץ נמי (ג) בדבר שאין
מתכוין סבר לה כרבי שמעון במלאכה
שאינה צריכה לגופה סבר לה כרבי יהודה
אמר רבינא (ד) הלכך (ה) קוין ברשות הרבים
מוליכו פחות פחות מד' אמות ובכרמלית
אפילו טובא: אבל נותן בו: ת"ר נותן
אדם חמין לתוך הצונן ולא הצונן לתוך
החמין דברי בית שמאי ובית הלל אומרים
י"ב חמין לתוך הצונן ובין צונן לתוך החמין
מותר בד"א בכוס אבל באמבטי חמין לתוך
הצונן ולא צונן לתוך החמין ורבי שמעון בן
מנסיא אוסר אמר רב נחמן הלכה כר"ש בן
מנסיא סבר רב יוסף למימר ספל הרי הוא
כאמבטי א"ל אביי תני ר' חייא ספל אינו
כאמבטי ולמאי דסליק אדעתא מעיקרא
דספל הרי הוא כאמבטי ואמר רב נחמן
הלכה כרבי שמעון בן מנסיא אלא בשבת
רחיצה בחמין ליכא מי סברת רבי שמעון
אסיפא קאי ארישא קאי ובית הלל מתירין
בין חמין לתוך צונן ובין צונן לתוך החמין
ורבי שמעון בן מנסיא אוסר צונן לתוך חמין
לימא רבי שמעון בן מנסיא דאמר כב"ש
הכי קאמר (ו) לא נחלקו ב"ש וב"ה ברב רב
אמר רב הונא בריה דרב יהושע חיזינא ליה
לרבא דלא קפיד (ז) אמנא מדרתני רבי חייא
נותן אדם קיתון של מים לתוך ספל של מים
בין חמין לתוך צונן ובין צונן לתוך חמין אמר
ליה רב הונא לרב אשי דילמא שאני התם
דמיפסק ליה אמר ליה מערה איתמר המערה
אדם קיתון של מים לתוך ספל של מים
חמין: **מתני'** (ח) האילפס והקדרה שהעבירן מרותחין לא יתן לתוכן תבלין
אבל

אפילו של עץ נמי. ואם תאמר ומאי ס"ד דמקשה וכי משום
דסבר שמואל כרבי שמעון שאין מתכוין יסבור כמותו
במלאכה שאינו צריך לגופה (ו) ו"ל דס"ד דמקשה דודאי הא זהא
תליא משום דסבר רבי יהודה למלאכה שאינו צריך לגופה חייב
עליה היכא דמתכוין בשאין מתכוין
נמי החמירו חכמים אבל לרבי שמעון
דפטור עליה מן המורה אף במתכוין
לא חש לאסור מדרבנן כשאין מתכוין
כיון דמתכוין עצמו ליהא אלא אסורה
דרבנן ומייהו לפי האמת לאו הא זהא
תליא דשמואל אע"ג דבמלאכה שאינה
צריכה לגופה סבר כרבי יהודה דחייב
[מתירין] צאין מתכוין ולרבי יהודה נמי
אסור אין מתכוין אפילו בגריה
דמתכוין עצמו לא אסור אלא מדרבנן
דמאמר' לקמן וצ"ל ליה כל התדיר (ז) (ח) (ט)
דף ז' (ס) דלמר שמואל המתנדב
יין מציאו ומולפו ע"ג האשים דפרך
והא קא מכבד ומשני דסבר דבר
שאינן מתכוין מותר ופרין כי הכא
דלמר שמואל מכבין גזלה של מתכת
אבל לא של עץ והסתמא אומר רש"י
דפרין מכ"ש דכיון דסבר שמואל
דמלאכה שאינה צריכה לגופה חייב
א"כ סבירא ליה נמי שצבת דבר שאין
מתכוין אסור דסבר דמקשה דהתם
דהא זהא תליא כמו מקשה דהכא
וכיון דצצבת אסור אין מתכוין כ"ש
צעלמא אף הקשה דמשמע דאי הוי
סבר שמואל מלאכה שאינה צריכה לו
פטור עליה הוה אחי שפיר ואמאי והא
מלאכה שאינה צריכה לגופה שצבר
אסוריהם ולאו שצבת חייב עליה וכיון
דסבירא ליה דהא זהא תליא א"כ אמאי
קאמר התם דבר שאין מתכוין מותר:
נותן אדם חמין לתוך צונן. (א) אפ"י
ככלי ראשון לחמין לתוך צונן
אינו מצטל כמו שאפרש ולא צונן לתוך
חמין אפילו בכלי שני (ב) דגורי צ"ש כלי
שני אטו כלי ראשון (ג) וצ"ה דפליגי ושרו
צונן לתוך חמין היינו דוקא בכלי שני
כדקתני דר"ש בכוס משמע דכלי
ראשון מוודו צ"ה ולא משום דסברה
הך צרייתא דמתאה גבר דפירש
צקונטרס דאם כן יקשה מהכא לנ"ד
ט"ע למה גבר ולמאן דלמר מתאה גבר

נמי הא מצטל כדי קליפה כמו שאפרש לקמן צע"ה (א) אלא נראה כמו שאומר ר"ת לחמין לתוך צונן משמע דלמאן דלמר מתאה גבר
שדך ליתן המועט במרוצה (ב) ולכן אין מצטלים החמין המועטים כלל לפי שמתערבין צוננין המרוצין ומצטל חמימותן ולא צונן לתוך חמין
שהחמין של מטה מרוצין ומתערבין בהן הצוננין המועטים ומצטל חמין כלי לפי שמתערבין צוננין המרוצין ומצטל חמימותן ולא צונן לתוך חמין
שני ולא הוי כההוא אמבטי דלעיל (ג) דקאמר דשמי להניח פך צאמבטי מוקאמר ספל אינו כצמבטי והאי ספל ע"כ כלי שני דאי כלי
ראשון אמאי אינו כצמבטי ודכוותיה אמבטי הוי כלי שני ועוד דאי צאמבטי שהוא כלי ראשון איירי לא הוה ליה למניקט אמבטי אלא מיחס
שהוא לשתייה דומיא דכוס ומדנקט אמבטי משמע דכלי שני איירי ואתא לפלוגי בכלי שני צין כוס שהוא לשתייה לאמבטי לפי שחמין הרבה
ואיכא למיגור דהרואה אותן חמין כל כך סבור דכלי ראשון הוה וצמטני' דנקט צמיחס שהוא ראשון לא יתן לתוכו מים הוה מני למימר
צאמבטי שהוא שני לא יתן לתוכו מים אלא דמתני' מייירי צמטני' ומפליגי צין מיחס לכוס: **מי סברת ר"ש בן מנסיא אסיפא קאי**
ארישא קאי. (ד) היינו דוקא למאי דס"ד לרב יוסף מעיקרא (ה) אבל למאי דמסקי' דספל אינו כצמבטי קאי' אסיפא בכוס וסבר שפיר ר"ש בן
מנסיא כצ"ה דלפילו צונן לתוך חמין מותר ואמאי מתני' דשריא לתוך הכוס אליבא דהלכתא דלכה כר"ש בן מנסיא (ו) וא"ת למאי דסלקא דעתך
דלרישא קאי ואסר בכוס צונן לתוך חמין (ז) מאי קמ"ל רב יוסף דספל הרי הוא כצמבטי כוס נמי הרי הוא כצמבטי לר"ש בן מנסיא דהלכתא
כוותיה וי"ל (ח) דרב יוסף כצ"ה אתא לאשמעין דשרי בכוס (ט) **נותן אדם חמין לתוך של מים**. (א) וא"ת ואמאי לא מיייתא צרייתא דלעיל דספל
אינו כצמבטי ואמאי איצטריך נמי רבי חייא למיתני מרוייהו וי"ל דהשתא קמ"ל צין חמין לתוך צונן צין צונן לתוך חמין דהאי דספל אינו
כצמבטי ה"א דקאי אר"ש בן מנסיא דאסר צאמבטי אפ"י חמין לתוך צונן ועליה קאמר דספל אינו כצמבטי ושרי חמין לתוך צונן אבל צונן
לתוך חמין ה"א דאסור ואפשר הוה דלעיל היינו הך דהכא אלא שקיזרה ונקט ליטנא דרב יוסף דמיייתי עליה: **שאני התם דמפסיק ב"י**.
וא"ת דלמר לעיל (דף מ:) טול בכלי שני ותן אבל בכלי ראשון לא אע"ג דמפסיק מנא וי"ל דהתם בכלי ראשון והכא דכלי שני שאני:

(א) ע"י כזור דברי רבינו וי"ל מדרשו' ה"שכ"א וי"ל ד"ה גזלה של מתכות ע"ש הי"ט.
(ב) ע"י כזור דברי רבינו וי"ל מדרשו' ה"שכ"א וי"ל ד"ה גזלה של מתכות ע"ש הי"ט.
(ג) ע"י כזור דברי רבינו וי"ל מדרשו' ה"שכ"א וי"ל ד"ה גזלה של מתכות ע"ש הי"ט.
(ד) ע"י כזור דברי רבינו וי"ל מדרשו' ה"שכ"א וי"ל ד"ה גזלה של מתכות ע"ש הי"ט.
(ה) ע"י כזור דברי רבינו וי"ל מדרשו' ה"שכ"א וי"ל ד"ה גזלה של מתכות ע"ש הי"ט.
(ו) ע"י כזור דברי רבינו וי"ל מדרשו' ה"שכ"א וי"ל ד"ה גזלה של מתכות ע"ש הי"ט.
(ז) ע"י כזור דברי רבינו וי"ל מדרשו' ה"שכ"א וי"ל ד"ה גזלה של מתכות ע"ש הי"ט.
(ח) ע"י כזור דברי רבינו וי"ל מדרשו' ה"שכ"א וי"ל ד"ה גזלה של מתכות ע"ש הי"ט.
(ט) ע"י כזור דברי רבינו וי"ל מדרשו' ה"שכ"א וי"ל ד"ה גזלה של מתכות ע"ש הי"ט.